

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Z P R Á V Y Č S K P

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský obežník
Československého zväzu kresťanských pracujúcich
Švajčiarska

1972 - Marec/apríl - Číslo 3/4

OVCE MEDZI VLKMI?

Zpravidla sa hovorí, že extrémne ľavicové hnutie na Západe je organizované z Moskvy. Nie je treba pochybovať o tom, že tomu tak skutočne je.

Nie je predsa tajomstvom, že sovietský režim vynakladá obrovské čiastky na podzemnú prácu v západných a rozvojových zemiach a že v Rusku existujú bohaté dotované inštitúty na školenie príslušných podzemných "pracovníkov".

Je dobre si uvedomiť, že nie všetky organizácie a hnutia radikálneho zamerania sú dnes pod priantým vlivom Kremľu. Ba ani nie Pekingú či Kuby. Všeličo napovedia povzdychy samotných pravoverných komunistov na "roztrieštenosť vstupencov hnutia odporu" v zemiach, kde by najradšej videli len sami seba.

Tak na príklad bolivijský bolševik L. Padilla priznáva, že "v bolívijskom radikálnom mládežníckom hnutí majú hlavru úlohu tri smery: marxistický, nacionalistický a - kresťanskodemokratický".

Dostali sa do tohoto počtu mladí kresťanskí demokrati omylom alebo tam naozaj patria?

Všetko, za čo poctivé hnutie odporu bojuje - a ostatne tiež všetko, za čo sa chytrácky ukrývajú tie nepoctivé - všetko je "vynálezom" kresťanstva. I to, keď človek chce zmenu nie preto, že to čo je, je špatné ale preto, že to čo je trvá už dlho. Pretože kresťanstvo je tiež príkazom neustálej aktivity, neustáleho pohybu vpred - i keď viac vnútorného než vonkajšieho. Snad práve preto bolo od počiatku napadané a nahľadávané všetkými, ktorí si chceli najskôr nejakým spôsobom získať, ale potom za každú cenu udržať akúkoľvek nadvládu. Keď to nešlo frontálnym útokom - tak potom infiltráciou. Infiltráciou o to usiloval už feudalizmus. Po ňom sa o to pokúšal liberalizmus so svojou hospodársko-spoločenskou aplikáciou kapitalizmu. Najskôr priamym útokom atheizmu v 18. storočí - ale potom opäť infiltráciou v 19. storočí. Naposledy sa s ním dal do krížku marxistický socializmus so svojím extrémom komunizmu. Z počiatku opäť priamym útokom krutého prenasledovania v okupovaných zemiach a protináboženskou propagandou v ostatnom svete. Zdá sa však, že bez očakávaného výsledku. Zákonite prichádzajú teda na rad opäť pokusy o infiltráciu. Väčšina z nás vie ako to vyzeralo na príklad u nás doma. Podľa toho si vieme vysvetliť všeličo zdanlivo nevysvetliteľného tu na západe.

Lenže dnešná doba je predsa len iná ako v minulosti. Zkúsenosti s ideologiami a mocipánmi posledných storočí stavia kresťanstvo na veľmi pevné základy. Tak pevné, že nie je nesplniteľné pranie, aby sa tentoraz smer infiltrácie obrátil. Aby to boli totiž naopak ti mladí kresťanskí demokrati, ktorí strhnú ostatné hnutia súčasnej doby na seba a dajú im svoj poctivokresťanský konštruktívny ráz. A to je výzva i pre nás.

Z P R Á V Y Z Č S K P

- oo NA I. BASILEJSKOU SVATOJÁNSKOU POUŤ, zve všechny krajany naše basilejská místní skupina. VEPŘOVÉ HODY S TANEČNÍ ZÁBAVOU se budou konat v sobotu 27.května v restauraci ALLMENDHAUS, Allmendstrasse 36, Basel. Je to stanice el.dráhy č.6, St.Eglise, t.j.druhá za Badischer Bahnhof. Začíná se již v 16 hod. odpoledne a končí se o půlnoci. K tanci bude hrát orchestr "Rajko" střídavě s vybranými gramofonovými deskami, a zabíječkové pochoutky po našem způsobu připraví pan Václav Černý, řezník a uzenář z Badenu/před tím v Solothurnu/. Vstupné bude 4 SFr. Stoly možno zajistit telefonicky na 061/342631. V neděli 28.května bude sloužena slavnostní KONCELBROVANÁ MŠE SVATÁ a to v 18 hod. večer v Heiligg eistkürche /stanice č.15 a 16/. Sloužit ji bude Monsignore Kubovec z Německa spolu se všemi našimi katolickými misionáři ze Švýcarska. Po mši beseda v Kávárně Providentia.
- oo CELOŠVÝCARSKÝ ÚSTŘEDNÍ VÝBOR NAŠEHO CNG se sešel k jarnímu zasedání dne 6.května v Oltenu, aby projednal především běžné záležitosti této střešní organizace švýcarských křesťanských odborářů. Mezi jiným byl dodatečně vysloven souhlas s tím, že v minulém roce byl našemu československému svazu vyjíměčně snížen povinný příspěvek na polovičku. Mimořádným bodem programu byla diskuse návrhu na zavedení t.zv. investiční mzdy-Investivlohn. Ve smyslu dřívějších usnesení a ve snaze po zvýšení míry účasti širokých vrstev na vlastnictví výrobních prostředků zamýšlí totiž CNG prosazovat něco podobného, čemu se u nás říkalo "lidový kapitalismus". I v sousední NSR se na podobné akci pracuje. Zaměstnavatel by měl podle prozatím vypracovaného konceptu k normální mzdě přidávat určitou částku, která by se zaměstnanci nevyplácela, nýbrž by se mu převedla na konto samostatně paritně spravovaného ústředního investičního fondu dotyčného výrobního oboru. Diskuse byla velmi živá a ukázala překvapující skutečnost, že zájem pracujících o tento "podnikatelský" druh příjmů, spojený s účastí na výrobním kapitálu a event. s příslušným risikem - není pravděpodobně všude největší. Je zajímavé, že tohoto názoru byli především zástupci francouzské části Švýcarska. Odborná komise CNG zhodnotí přednesené připomínky a předloží návrh po úpravách v příštích měsících znova k širší diskusi.
- oo JUBILEJNÝ PÄTNÄSTY ZJAZD HNUŤIA ČSL.KREŠŤANSKÝCH DEMOKRATOV v exile sa toho roku koná na Svätého Ducha v dňoch 20.až 22.mája v mestečku SIGMARINGENDORF, hotel "HIRSCH" neďaleko od švábskeho mesta Sigmaringen. Pretože je to neďaleko od Švajčiarských hraníc sú na zjazd srdečne pozývaní všetci krajania zo Švajčiarska, ktorí majú myšlienku kresťanskej demokracie záujem. Podrobnejšie informácie oznámi redakcia Zpráv ČSKP alebo predsedahnutia Jaroslav Kusý, 8502 Zirndorf-2, Postfach BRD, kde je možné sa tiež prihlásiť

- oo K výročnímu setkání NARDENSKÉHO HNUTÍ dojde letos ve dnech 8. a 9.července/sobota a neděle/ v Zenzenhofu v rakouském Innsbrucku.Na programu jsou především volby do celosvětového koordinačního výboru a jednání o další činnosti hnutí. Dr.R.Jánský přednese přednášku"Neutralita Československa a mezinárodně právní morálka". Adresa Nardenského výboru je 22, Landbroke Square, London, W.11.
- oo SLET ČSL.SOKOLSTVA v zahraničí se koná ve Vídni ve dnech 30.června až 3.července.Před tím v neděli 11.června se shromáždí všechny sokolské jednoty Švýcarska VE WINTERTHURU, kde se bude na místním fotbalovém stadionu/vedle výškové budovy fy Sulzer/ konat odpoledne sokolská slavnost s tělocvičným a sportovním programem,při které bude vysvěcen nový prapor winterthurské jednoty a při níž předvedou švýcarští sokolové krajské veřejnosti,co pro Vídeň nacvičili.
- oo ČESKOSLOVENSKÝ AKADEMICKÝ TÝDEN bude letos uspořádán ve dnech 18.až 24.září opět v Hünfeldu u Fuldy v "Haus der Oblaten"- stejně jako akademický týden lonský,který byl vynikající kulturní událostí. Podrobný program a formulář přihlášky zašle na požádání Výbor akademického týdne-c/o Katholische Seelsorge in tschechischer Sprache, Openheimerstr. 49,6 Frankfurt/Main 70. Většina témat se bude týkat Evropy, její historie,kultury asoučasných problémů.Několik přednášek bude věnováno tématům,jež zajímají mladou generaci a tématům vztahující m se k české a slovenské kultuře. Jedno odpoledne nebo večer bude věnován české operní hudbě. Na toto téma bude uspořádána přednáška a malý domácí koncert. Poznámky k časovému rozvrhu:Pondělí 18.září je dnem příjezdu. Zájemci se sjedou nejpozději do 22.hodin.Akademický týden končí v neděli 24,září po obědě. Denní rozvrh bude tento: dvě přednášky dopoledne, odpoledne bude volné /možnost sportování a vycházek/,večer bude rozprava a diskuse na určité téma.Po diskusi bude,podobně jako vloni,volná zábava za účasti českého orchestru z Frankfurtu.Poplatek za celý týden bude činit u studentů DM 30,- u lidí zaměstnaných DM 60,-
- oo NEUTRÁLNÉ ČESKOSLOVENSKO-je pracovní společenstvo založené 19.februára v rakúskom Linci na schôdzke zástupcov siedmich exilových organizácií a redakcií. Vzalo si za úkol pripravovat všemožne rčdu pre neutrálne štatút Československej republiky.Krajanov vo Švajčiarsku s ním soznámil ihneď po ustavujúcej schôdzi curyšský Zpravodaj. Společenstvo,ktorého prvým predsedom bol zvolený jeho iniciátor Jaroslav Kusý, vyzýva všetky československé exilové organizácie,aby rozširovali myšlienku neutrality ČSR všetkými možnými prostriedkami a presvedčovali vlivných činitel'ov slobodnej časti sveta o tom, že jej uskutočnenie je v záujme skutočného mieru a bezpečnosti v Evrope.
- oo 44.000 PROPAGANDISTŮ V BOJI PROTI NÁBOŽENSTVÍ. Pochopitelně v Československu.Jde o zvlášť školené a vycvičené atheisty, které strana angažovala k tomu,aby jako hlavní povolání- tedy nikoliv jen dobrovolně po večerech-prováděli atheistic-kou a protináboženskou propagandu. Histerický strach z nepřítelů, o němž se už tolikrát prohlašovalo,že je dokonce mrtvý,je tak veliký,že je v plánu tento počet v příštích dvou letech ještě zdvojnásobit. Organizátorem je-slyšte!- Státní úřad pro církevní záležitosti,z jehož iniciativy se zřizuje též Institut atheisticke propagandy při Akademii věd a kursy ateismu a boje proti náboženství,které mají

SULZER-Pionierleistungen von 1845 bis 1970...

1845	Erste Dampfmaschine mit Schiebersteuerung	1954	Erste Dampfkesselanlage für überkritischen Druck
1867	Erste horizontale Ventildampfmaschine der Welt	1956	Druckleitung Reißeck (Österreich) mit dem höchsten Betriebsdruck der Welt
1870	Erste werkeigene Berufsschule der Schweiz	1958	Bau der größten Speicherpumpe der Welt
1877	Erste, heute noch in Betrieb stehende Druckleitung	1961	Größter Dampferzeuger der Welt für überkritischen Druck
1890	Erste Arbeiterkommission der Schweiz	1962	Bau der größten Pumpenturbine der Welt
1904	Erstmalige Verwendung eines Dieselmotors zum Schiffsantrieb	1964	Ausrüstung der Kunsteisbahnen für die Winterolympiaden mit Kälteanlagen in Innsbruck, in Grenoble
1905	Erster direkt umsteuerbarer Schiffsdieselmotor der Welt	1965	Erste industrielle Gammabestrahlungsanlage Kontinentaleuropas
1912	Ausrüstung des ersten Hochseeschiffes mit Dieselmotoren	1967	Größter Heliumverflüssiger der Welt
1912	Antrieb der ersten Diesellokomotive der Welt mit einem 1200-PS-Motor	1968	Mit 40 500 PS Spitzenleistung die höchste je von einem einzelnen Schiffsdieselmotor erreichte Leistung
1919	Erste regelmäßig erscheinende Hauszeitung der Schweiz		Abgabe und Unterhalt von Überkleidern erstmals gratis
1927	Bau der damals größten Kühlanlage der Welt	1968	Erste einmotorige 4000-PS-Diesellokomotive der Welt
1929	Erster Einrohrdampferzeuger für sehr hohe Drücke und Temperaturen	1969	Gleichstellung der Pensionskassen von Arbeitern und Angestellten
1939	Antriebsmotor für das heute noch größte und schnellste Hochseeschiff der Welt		
1952	Bahnbrechende Webmaschine marktreif		

SULZER

Gebrüder Sulzer, Aktiengesellschaft
8401 Winterthur

- býti povinné pro všechny učitele škol všech stupňů. Učitelé a profesori všech oborů v nich budou školeni v umění jak vhodně své předměty prokládat protináboženskou propagandou. Švýcarské noviny, které zprávu přinesly, se zvláště podivují tomu, že nejsou vynaty zeměpis, fyzika a matematika. Po zkušenostech z r. 1968 se to však zdá být samozřejmé.
- oo KNIHY VYDANÉ KŘESŤANSKOU AKADEMIÍ v Římě si můžete objednat u nás v redakci Zpráv ČSKP- Schlosstalstr. 54-8406-Winterthur. Na požádání Vám zašleme seznam všech, KTERÉ JSOU NA SKLADĚ. Kromě nich jsou tyto knihy v tisku nebo se připravují: Bílá a červená-Barevný seriál pro děti; F. Krosbacher-Křesťanské manželství a rodina; J. Pieper-Svatý Tomáš z Akvina; J. V. Polc-Svatý Jan Nepomucký; V nebezpečí častokrát-Autobiografie kněze misionáře.
- oo INFORMACIÍ O PRENASLEDOVANÍ lidí slobodymilovných a nábožensky uvedomelých je údajne na západě málo. Nie je to tak celkom pravda. Informácie sú a veľmi kvalitné a pravdivé. Stojí proti nim ovšem nezáujem veľkej časti západného publika, odchovaného materialistickou a egoistickou morálkou svojej doby-a protipropaganda. Dobrú prácu pri búraní týchto priehrad môžeme vykonať aj my. Soznamujte svojich švajčiarskych priateľov so všetkým o čom sa dozviete. Povedzte im napríklad o troch knihách pastora Richarda Wurmbanda, ktorých názvy sú: Blut und Tränen; Sowjetheilige; In Gottes Untergrund. Poslednú z nich, ktorá pojednáva podľa vlastných zkušeností autora o náboženskom hnutí v komunistických vezeniach, označila švédska tlač ako "Knihu storočia".
- oo ŠVÝCARSKÉ CELONÁRODNÍ PENSIJNÍ POJIŠTĚNÍ AHV bylo začátkem roku opět předmětem rokování ve švýcarském parlamentu. Šlo o to, do jaké míry mají být dávky-renty v budoucnosti přizpůsobovány měnícím se hospodářským poměrům, jmenovitě růstu cen a reálných mezd. Od počátku bylo jasné, že je třeba dávky přizpůsobovat t. j. rok od roku s růstem cen průměrně zvyšovat. Otázkou se však stalo zdali si může státní instituce AHV dovolit zvyšovat dávky ještě navíc o to, o č budou stoupat mzdy rychleji nežli ceny-tedy o přírůstek t. z. reálných mezd. Parlament rozhodl šalamounsky. Uznal nutnost respektovat zdražování t. j. vývoj cen -ale to ostatní jen "podle možností". Naši švýcarští odborářští přátelé z CNG jsou s tímto řešením velmi nespokojeni a nechtějí je uznat zdaleka za definitivní. Obzvláště mají za zlé švýcarské CVP/Křesťansko demokratická lidová strana, že také pro toto řešení hlasovala.
- oo NEMOCENSKÉ POISTENIE má vo Švajčiarsku zasebou dlhú históriu. Už v roku 1890 bol do ústavy vložený článok ukládajúci spolkovému štátu povinnosť zriadiť zákonom obecné nemocenské a úrazové poistenie. Tento zákon bol však vydaný až v roku 1911-a ani to nie v pôvodne zamýšľanej celonárodnej koncepcii. Upravoval len pomery a vzťahy už pred tým existujúcich jednotlivých "nemocenských pokladní" v ktorej forme platí do dnes. Bol od tej doby len raz/1964/ v celkom bezvýznamnej miere revidovaný. V apríli toho roku informoval švajčiarsky minister vnútra Bundesrat Tschudi novinárov o dočasnóm výsledku práce komisie expertov, ktorá má za úkol podať návrh, ktorý by tento stav konečne definitívnejšie vylepšil. Návrh bol už v celku pripravený na zasadanie tejto

komisie, ktoré sa konalo v meste Flums. Podľa toho sa mu hovorí "Flumský model". Počíta s všeobecne povinným poistením pre prípad nemocničnej liečby/Spitalversicherung/ a s povinným poistením nemocenských dávok/Krankengeldversicherung/. U ostatného nemocenského ošetrovania počíta naďalej s dobrovoľným poistením ako doposiaľ. Pridáva však ošetrovanie zubov.

Proti dnešnému stavu je "Flumský model" nepopierateľným pokrokom. Čez to proti nemu majú naši švajčiarski kresťanskí odborári výhrady a trvadia, že nedosahuje úroveň požiadavkov ich návrhu, ktorý podávali už v roku 1966. Nelíbi sa im predovšetkým to, že sa nepočíta s povinným poistením v celom rozsahu zdravotníckej starostlivosti a že sa jednotlivým "pokladniám" ponecháva právo vylučovať z dobrovoľného poistenia nemoci podľa zdravotného stavu novo nastupujúceho poistenca /s touto tvrdosťou sa stretli mnohí naši krajanovia/. Majú svoje námietky tiež proti niektorým zásadám čiastočnej úhrady poistencom /Selbstbehalt/.

- oo GENERALA VLASOVA A RUSKÉHO NÁRODNÉ OSVOBOZOVACIEHO HNUTÍ ve druhé svetové válce vzpomíná brožúrka vydaná jako zvláštní příloha Frankfurtského kurýra /6 Frankfurt/M 70.

Postfach 700254/. Po skončení války by se bylo našlo jen málo Pražanů pochybujících o tom, že Prahu zachránili v revoluci Vlasovci-armáda čítající 22 tisíc ruských dobrovolníků-dobrodruhů v německých uniformách s modrým křížem sv. Ondřeje na rukávu. A přece na to později většina Pražanů zase zapoměla. O to je tento počín Frankfurtského kurýra významnější. Též proto, že čtenáři současně připomíná celou atmosféru odporu proti režimu v SSSR na počátku a v průběhu války-a nesmazatelnou skvrnu na cti Západu, který Vlasova s příslušníky jeho armády vydal po válce Sovětům. Komunistický režim v Rusku byl pod Stalinovým vedením tak neuvěřitelně krutým, že nebylo rodiny, která by jím bývala nebyla postižena. Téměř stejně velká byla pak nenávisť lidu vůči tomuto režimu. Za války ještě stoupla když v důsledku nesmyslných a diletantských vojenských rozhodnutí Stalinových zahynuly statisíce ruských vojáků. Již na podzim 1942 stálo kolem 800.000 až 900.000 příslušníků národů Ruska ve zbrani proti nenáviděnému režimu-v různých útvech a organizacích. Co to však bylo platné když na druhé straně stál neméně krutý a neméně diletantský Hitler a jeho nacističtí pochopové.

- oo Ve Švýcarsku bylo NA KONCI 1970 2,051.592 BYTŮ. O celých 30% nežli v roce 1960. Háček je v tom, že přibýlo především bytů menších, pro dvoučlenné domácnosti. Průměrný počet osob na 1 byt tím klesl ze 3,4 v roce 1960 na 3 v roce 1970.

Poptávka po bytech pro vícečlenné rodiny, hlavně po bytech levnějších, však trvá dál a představuje nadále velký problém.

- oo JUGOSLAVSKÉ LODĚNICE ve Splitu a v Pule potřebují reorganizaci. To by nebylo samo o sobě nic zvláštního poněvadž reorganizovat potřebuje ve světě velmi mnoho podniků. Jenomže v jugoslávském případě to není tak jednoduché jako jinde. Podle časopisu "Shipbuilding and Shippingrecord" se v tomto smyslu vyjádřili členové skandinávského týmu reorganizací pověřeného. Ve Splitu je asi 5500 zaměstnanců. Volí si své ředitele, kteří jsou prý však v podstatě bezmocní. I rozhodnutí o celkem malých věcech musí projít dělnickým výborem závodu, čímž dochází k značným zdržením. Loděnice v Pule má asi 6000 zaměstnanců a je řízena 70ti člennou dělnickou radou. Tvoří ji zástupci odborů, komunistické strany a městského výboru. Proti normální a na západě obvyklé správní radě,

složené z odborníků, je prý toto těleso neuvěřitelně těžkopádné. Následky se projevují pochopitelně v chodu podniku a samozřejmě i v jeho hospodářském výsledku a platech. A též v tom, že většina kvalifikovaných pracovníků, nebo okvalifikací usilujících, si prý hledá práci raději v loděnicích západní Evropy mimo Jugoslávii, kde se velmi dobře osvědčují. Proč také ne! Vždyť neúspěch doma není vinou jejich nýbrž marxistických společensko-politických teorií, které se, jak vidět, nemohou osvědčit ani v sebe liberálnější formě, za jakou je s oblibou jugoslávský systém vydáván.

oo "BUDEME ĎALEJ ODMIETAŤ EMIGRAČNÉ VÍZA Židom, ktorých pre ich odbornú kvalifikáciu štát potrebuje. Rozhodnutie, či židovskí občania smú emigrovat či nie, nie je právom Židov, ale právom štátu." To povedal súdruh A.I. Ivanov skupine Židov, domáhajúcich sa emigrácie. Tento Ivanovom vyhlásený princíp platí v Sovietskom zväze obecné, nielen v prípade Židov. Vyplýva z neho, že každý jednotlivý tvor v sovietskej ríši je definovaný svojou materiálnou užitočnosťou štátu, že je štátnym majetkom. /L.J.S.v N.S./

oo IVCG je zkratka mezinárodního sdružení křesťanských obchodníků, živnostníků, příslušníků svobodných povolání a zaměstnanců ve vyšších službách. /Internationale Vereinigung Christlicher Geschäftsleute/. Vzalo si za úkol pěstovat křesťanské uvědomění v této společenské vrstvě, která nezřídka podléhá svodům nekřesťanským. Je pochopitelně interkonfessionelní. Vydává časopis "Geschäftsmann und Christ" a jeho členy jsou četné význačné osobnosti veřejné i vědecké. Členové se scházejí na t.zv. "banketech", společných večerích spojených s přednáškami a diskusemi, pořádaných střídavě v různých místech Evropy. Přijít na ně může každý, kdo se předem přihlásí - tedy i kdokoliv z našich krajanů, kdo má zájem seznámit se s lidmi stejného smýšlení a ochotných uzavřít přátelství. Kdo by chtěl dostávat pravidelně informace o setkáních a spolkový časopis přihlas se na adresu: IVCG-Sekretariat, Ramistr. 8, Postfach 110, 8024-Zürich, Tel. 01/347912

0 0 0 0 0 0 0

. . . CELÁ MOJA KONEČNOSŤ by sa utopila vo svojej vlastnej a tiesnivej, v sebe sa skrývajúcej úžine, nemohla by sa stať ani túžiacou bolesťou, ani odhodlaným uspokojením keby sa vediaci duch už predtým nebol býval povzniesol nad svoju vlastnú konečnosť do bezhlasných šírav, ktoré naplňáš ty, mlčiace nekonečno. Kam teda utiecť pred tebou, keď všetka túžba po bezhraničnom a všetka odvaha k mojej konečnosti vyznáva teba? Čo iné ti mám teda povedať o tebe, ako že ty si ten, bez ktorého nemôžem jestvovať, ako že ty si tá nekonečnosť, v ktorej ja, človek konečnosti, jedine dokážem žiť? A ak to o tebe vravím, dávam si tým svoje vlastné pravé meno: Tuus sum ego - som ten, ktorý nepatrí sebe, lež tebe. Viac neviem o sebe ani o tebe - Ty - Boh môjho života, nekonečnosť mojej konečnosti.

Z knihy SLOVÁ DO TÍCHA - Karol Rahner

ÚVAHY - DOKUMENTY

VAZAL SOVIETSKEHO ZVÄZU.

/Martin Kvetko-Naše snahy č.1-1972/

Sú ľudia, čo si potrpia na presné používanie politických pojmov; čo sa snažia odlíšiť a vystihnúť každú politickú situáciu osobitným pojmom. Pre tých hovoriť o Československu ako o sovietskej kolónii pripadá ako prehodnotenie sovietskeho vplyvu na postavenie Husákovho režimu. Ale naproti tomu niet vážnych pozorovateľov medzinárodného vývoja, čo by neboli vzali na vedomie, že po sovietskej invázii sa postavenie Československa zmenilo aj čo do porovnania s postavením ostatných člankov sovietskej sféry vplyvu; že ho sovietska okupácia zrazila na taký stupeň nezávislosti, ktorý sotva už možno charakterizovať ako nezávislosť,

Na medzinárodnom sympoziu, ktoré sa konalo vlní v decembri na Kolumbijskej univerzite v New Yorku za účasti vyše tisícky odborníkov politických vied, hovorilo sa o Československu často. V diskusiach a rôznych aspektoch a perspektívach vo vzťahoch medzi Východom a Západom vynorilo sa vždy Československo ako svojrázn, príklad, ako výstraha, ktorú treba zakalkulovať zo strachu Západu aj pre budúcnosť, aj pre otvárajúce sa rokovania a takzvanej európskej bezpečnosti. A v týchto diskusiach sa najčastejšie hovorilo o Československu ako o typickom vazalskom štáte.

V medzinárodnom vnútropolitickom jeho vývoji posledných mesiacov sú príklady o tom, že Československo je len sovietskou kolóniou alebo vazalským štátom, poplatným stupídnu servilnosťou voči Moskve - do všetkých dôsledkov. Totálna závislosť na Moskve - to je axiom pre jeho vnútropolitický vývoj, práve tak ako pre jeho chovanie sa v medzinárodnej spoločnosti.

Časy trápneho chovania sa delegátov Československa vo Spojených národoch sa vrátili; ba hádam je to ešte horšie. Lebo jeho vystupovanie nebolo nikdy, ani za čias rajzúriavejšieho stalinizmu aspoň naoko tak servilné mocenským záujmom Moskvy ako teraz. Stačí si spomenúť na dramatické zasadanie Bezpečnostnej rady Spojených národov, na ktorom sa prvý raz objavili dvaja komunistickí kohúti na jednom smetiisku. A nadávali si poriadne. Šlo o prípad nešťastnej vojny na Indickom subkontinente. Sovietsky zväz bol na strane Indie, komunistická Čína na strane Pakistanu. Bolo to divadlo, aké Bezpečnostná rada a snou celá americká verejnosť, ktorá súboj dvoch kohútov sledovala z priameho televízneho prenosu, nezažili za celé štyri storočie existencie Spojených národov.

Komunistická Čína obvinila Moskvu z pestovania "sociál-imperializmu". Jeho vplyv na vojnu na Indickom subkontinente zaradila do týchto sociál-imperialistických cieľov. Ale delegát komunistickej Číny hodil sovietskemu Malíkovi do tváre v prvom rade inváziu do Československa. Pripomenul, že to isté pred Brežnevom urobil Hitler; a dodal, že Hitler bol zmetený na smetiisko dejín. Toto čaká aj Brežneva. Malík sa bránil a bráni sa dodnes celá sovietskom poplatná tlač. Lenže Československo má v tejto trapnej hre solo. Československý delegát Černík ako malý školáčik, sa prihlásil v Bez-

pečnosť rade ke slovu a protestoval proti výrokom čínskeho delegáta. Protestoval.... Celá diplomatická osada vo Spojených národoch nevedela, ako sa na to tváriť, lebo vedela, že pravdu má čínsky a nie československý delegát. Bizardne vyznievajúce protesty československej delegácie na pôde Spojených národov nemožu nič zmeniť na fakte, že Československo je dnes na úrovni Ukrajiny a Bieloruska.

A bude to ešte horšie! Pri poslednej reorganizácii československej vlády Moskva drasticky zasiahla, aby se nestalo, že by si niektorý československý "diplomat" pomýlil úlohu. Na kreslo ministra zahraničia vybrala muža priamo z výcvikovej školy pre sovietskú špiónážnu službu. Československého veľvyslanca v Moskve Bohuslava Chnoupeka cvičila pre túto servilnú službu. Svoboda na pražskom hrade dáva dekréty, ale diplomatické príkazy vydáva Moskva. Len diplomatická seita Castrovej Kuby je práve tak totálne ovládaná sovietskou špiónážnou centrálou ako je ovládaná diplomatická služba Husákovho režimu. A preto nás nič nesmie prekvapiť, čo bude v budúcnosti vystrájať "minister zahraničia" Bohuslav Chnoupek so svojím "diplomatickým aparátom."

Ale vazalské postavenie Československa sa neobyčajne vypukle predstavuje teraz v období rozvíjajúcich sa ekonomických vzťahoch medzi Východom a Západom. Začiatkom decembra bol v Moskve americký minister obchodu Maurice Stans. Bol to signál k dramatickému nástupu do hospodárskej spolupráce, ku ktorej sa hlásia všetky východoeurópske štáty. Len Československo mlčí, musí mlčať, lebo vazal sa nemôže k ničomu odhodlať sám z vlastného rozhodnutia.

Už za pobytu ministra Stansa bola zverejnená zpráva, že Sovietsky zväz kúpil v Amerike tri milióny ton krmného obilia. Hneď po návrate ministra Stansa prišla sovietska delegácia do Washingtonu. Viedol ju minister poľnohospodárstva Mackevič. Prejavila záujem o americké poľnohospodárske stroje a kúpila tri tisíc ton osiva zakrslej pšenice. Zároveň uzavreli americké firmy obchodnú dohodu o odbere farebných kovov zo Sovietskeho zväzu. A 6. januára začalo ďalšie kolo americko-sovietskych obchodných rokovaní.

V tom istom období dostalo Rumunsko americké vládne úvery na nákup amerického tovaru. Maďarsko bolo sondovať, čo by mohlo v Amerike dostať a do Ameriky predať, Záujem Polska o prehlbenie obchodných stykov s Amerikou bol tak silný, že minister Stans sa musel na svojej ceste z Moskvy domov zastaviť vo Varšave a poľský delegát vo Spojených národoch prišiel s plamennou rečou, hovoril o potrebe vybalancovania svetového hospodárstva, o vývoja a o prehlbení výrobnéj špecializácie vo svetovej ekonomii. V Juhoslávii, v Poľsku, v Maďarsku, ba aj v Sovietskom zväze prejavili záujem o americké investície. Prišli s návrhom, aby sa vytvorili zmiešané výrobné spoločnosti s účasťou amerického kapitálu. Len mienku Československa v tomto dynamickom nástupe by ste darmo hľadali. Darmo by ste pátrali po tom, čo si o tomto hospodárskom zbližovaní medzi Východom a Západom myslí Husákov režim. Ten mlčí, ako by nepotreboval americký tovar, akoby netúžil po moderných amerických výrobných licenciách, akoby nechcel americké obchodné úvery, akoby nechcel do Ameriky nič vyvážať a nič dovážať. Trapné je postavenie vazala, najmä keď ide o taký štát, ktorý svojou modernou priemyselnou výrobou bol vždy v prvých líniách pulzujúceho svetového hospodárstva.

NEMECKÁ KNIHA O SLOVENSKOM NÁRODNOM POVSTANÍ.

Pri nedostatku západnej literatúry o Slovenskom národnom povstaní treba s uznaním uvítať obširnu štúdiu nemeckého autora Wolfganga Venohra "Aufstand für die Tschechoslowakei. Der slowakische Freiheitskampf von 1944."

/Povstanie za Československo. Slovenský oslobodzovací boj z roku 1944/, Hamburg, 1969, Christian Wegner Verlag. Publikácia má s doplnkami viac ako 372 strán.

Podľa vlastných slov chce autor v tejto bohato dokumentovanej knihe vyplniť medzeru v informovanosti verejnosti, menovite svojich krajanov, o dôležitosti slovenskej otázky v histórii Československa, najmä pokiaľ ide o dejinný význam Slovenského národného povstania proti nacistickému Nemecku a jeho domácim prisluhovačom. Prichádza k záveru, že Slováci týmto činom nielen zmyli so svojho štítu biľag obvinenia z "mníchovskej zrady"-ale-čo je viac-vydobyli si tiež predpoklad pre uznanie svojej národnej svojbytnosti. Okolnosť, že si povstanie za svoj cieľ určilo obnovenie Československej republiky, zaistilo im v novom štáte postavenie na zásade "rovný s rovným", ktoré nakoniec vyústilo v októbri 1968 vo vyhlásení česko-slovenskej federácie.

Dielo je rozdelené na dve knihy: 1. Sprisahanie a odpor, a 2. Okupácia a povstanie, s úvodom a záverom. Obsahuje tiež texty početných dokumentov, nemecko-slovenskú ochrannú zmluvu z 18/23. marca 1939, takzv. Vianočnú dohodu občianskych a komunistických zložiek z roku 1943. Vyhlásenie Slovenskej národnej rady k povstaniu, texty listov a depeší vojenského velenia v Banskej Bystrici čs. exilovej vláde v Londýne a naopak, dokumenty o styku s Moskvou, dotazníky autora žijúcim bývalým účastníkom nemeckých ozbrojených síl na Slovensku, bojujúcich proti povstalcovi, viaceré fotografie, mapky a bibliografiu. Venchr v úvode zdôrazňuje svoju neutralitu a píše, že sa necíti viazaný žiadnej strane. Jeho jedinou snahou je vraj podať obraz udalostí tak, ako sa skutočne odohrali. Pri tom sa sympaticky stavia k dlhoročnému boju Slovákov za uznanie národnej svojbytnosti. Veľká časť knihy je venovaná popisu vojenského priebehu povstania, čo mu umožnili pramane nemeckého vojenského štábu. Autor tiež rodne čerpá z komunistických archívov, z rozhovorov, ktoré mal v rokoch 1964-1969 s bývalými účastníkmi povstania žijúcimi na Slovensku. Škoda, že nemal poruke viac materiálu o občianskej zložke povstania a že chýbajú tiež rozhovory s účastníkmi, žijúcimi v exile.

Venchr začína svoje dielo popisom histórie Slovákov od Veľkej moravskej ríše, cez maďarskú nadvládu, vytvorenie Československej republiky, predmníchovské údobie a vyhlásenie Slovenského štátu v marci 1939, keď sa Slovensko-podľa jeho slov-"stalo prvým satelitom Hitlerovskej III ríše." Píše "že len o niekoľko dní sa ukázalo, že o skutočnej samostatnosti nemohlo byť ani reči" /str. 22-23/. O bratislavskom režime hovorí: "Súhrnom sa dá povedať, že na začiatku roku 1944 sotva ešte boli dané predpoklady preto, aby sa klérofašistické panstvo, ktoré pretrvalo päť rokov, mohlo čo len na niekoľko mesiacov udržať" /str. 55/. Témou knihy je vyvrátiť legendu, akoby SNP bolo bývalo podujatím čisto komunistickým, v ktorom partizáni hráli hlavnú úlohu. /Túto inter-

pretáciu prevzali aj isté slovenské politické kruhy, ktoré sa stotožňovali s domácim režimom a stáli na strane Hitlera až do konca/. Na podklade svojho výskumu poukazuje Venohr na nedocenenú účasť občiansko-demokratických zložiek, ako aj armády na povstaní.

"Vládnuce stalinské sily v čase po r.1945, najmä v r.1948 až 1967, dejiny slovenského odporu skresľovali, manipulovali a deformovali tak dlho až bola pravda zavalená horou politických lží. Paušálne a plánovite zastierali zásluhy všetkých nekomunistických zložiek odporu, najmä slovenského dôstojníckeho zboru. Výlučne len komunistom pripisovali slávu a česť slovenského odporu"/str.60/. Keď autor tejto knihy v auguste 1964 na medzinárodnej tlačovej konferencii v Slovenskej národnej rade v Bratislave položil otázku o ohlásenej, ale neprevedenej rehabilitácii dôstojníckeho zboru slovenskej povstaleckej armády, privodil na seba dlhotrvajúcu nemilosť vtedajšieho predsedu SNR Michala Chudíka, ktorý bol neskôršie vo februári r.1968 Dubčekom a "usákom pozbavený svojho miesta"/str.15/.

Autor upozorňuje na konšpiráciu vedenia komunistickej strany: "Frakcia okolo Gottwalda-Kopeckého odoprela poslať na Slovensko čs.bojové jednotky zo ZSSR, lebo nechcela priznať nekomunistickým zložkám vlastenecké zásluhy, ktoré by im boli dali morálny nárok na spoluúčasť pri vytváraní po-vojnovej ČSR.

Bola proti lojálnej spolupráci so slovenskou armádou a silno preferovala zhadzovanie sovietskych partizánskych oddielov, ktoré jej mali dopomôcť k tomu, aby po vojenskom oslobodení krajiny strhla moc na seba"/str.143-144/. Partizánsku legendu šírili však nielen komunisti, ale ja bratislavská režimistická tlač. "Fašistická slovenská tlač"-spomína Venohr-"písala hlavne o "banditoch pod čecho-bolševickým velením", zatiaľ čo o oslobodzovacom boji regulárnej slovenskej armády mlčala."/str.244/.

Autor knihy privádza na pravú mieru podiel armády na povstaní. Píše, že po predčasnom vypuknutí povstania-urýchlenom zavraždením členov nemeckej vojenskej misie z Rumunska partizánmi v Turč.Sv.Martine-mohol veliteľ povstania Golian počítať s 20.000 vojakmi a dôstojníkmi regulárnej slovenskej armády a okolo 2.500 ozbrojenými partizánmi. /Str.175/. V októbri 1944 bol celkový stav slovenskej povstaleckej armády okolo 47.000 mužov, potom čo II.čs.

letecká brigáda s okolo 2.200 mužmi prišla na pomoc. K tomu treba prirátat' okolo 7200 partizánov /str.198/. Ľudské a materiálne straty povstania boli značné, ale vojenský význam spočíval v tom, že viazalo početné nemecké vojenské sily, ktoré potom chýbali na iných frontoch.

Výše 4.150 slovenských vojakov padlo v boji za slobodu svojej krajiny. Viac ako 15.000 sa dostalo do zajatia. Vyše 10.000 mužov na falošný rozkaz zložilo zbrane a roztratilo sa po dedinách, kde sa v domoch a chatách skrývali a čakali na denunciacie. Okolo 7.500 príslušníkov povstaleckej armády medzi nimi aj väčšina II.leteckej brigády, sa utiahlo do hôr. /str.276/.

Ešte väčší ako vojenský bol však politický význam Slovenského národného povstania, píše Wolfgang Venohr. "Tým obdĺuhodnejšie a pamätnejšie je, že to boli Slováci, čo vo svojom odvážnom povstaní v r.1944 Československo bojom znovu vytvorili a po Juhoslovan. ch preukázali najväčší vojenský a politický výkon v ilegálnom odpore proti fašizmu. Lebo zatiaľ čo Rumuni, Bulhari a Fínovia vzali do ruky zbrane proti Nemcom až keď už sovietske armády stáli hlboko v ich krajinách, povstal malý národ Slovákov, ktorý vtedy čítal 2,7 mil. ľudí o štvrt' roka skôr, ako sovietske panciérniky prerazili do údolí a dedín ich vlasti." /str.11/. Autor dal svojej publikácii pozoruhodný záver: "aby bola na osoh Slovákom, ich medzinárodnemu uznaniu a rovnoprávnému postaveniu s Čechmi" a "aby slúžila k lepšiemu porozumeniu medzi Nemeckom a Československom". /str.284/.

NAŠE SNAHY 1/1972/MY

- - -

L.B.JOHNSON O SOVIETSKEJ INVÁZII DO ČESKOSLOVENSKA.

Pamäti bývalého amerického prezidenta L.B.Johnsona vyšli pod názvom: Vyhliadkový bod: perspektívy prezidenta, 1963-69. Pred knižným vydaním časopis New York Times uverejnil niekoľko úryvkov, medzi nimi aj stat' o tom, ako sa vláda Spojených štátov, respektíve prezident dozvedel o sovietskej invázii do Československa a ako na ňu reagoval. Prezident Johnson spomína v tejto kapitole niekoľko sl'ubných momentov v medzinárodne politickom vývoji tesne pred brutálnym činom sovietskej agresie. A na obzore boli ďalšie. Pripravovala sa návšteva amerického prezidenta do Moskvy, Minister-
ský predseda Kosygin ho, napríklad, informoval, že v júli by sovietska vláda chcela zverejniť vyhlásenie o dohode americkej a sovietskej vlády v rokovaníach o raketových zbraňach a obranom systéme proti atomickému útoku. Johnson píše o tom takto: "Bol to okamžik nádeje, ale prišiel práve v čase, keď v Európe nastala nová kríza. Obyvatelia Československa žiadali viac slobody. Padol starý stalinistický režim prezidenta Antonína Novotného a nahradil ho liberálnejší režim Alexandra Dubčeka. Dubčekova vláda robila ústupky smerom k väčšej slobode pre národ. Čechoslováci sa vyhli jednej veci, ktorá pred dvanástimi rokmi vyvolala takú zurivú reakciu Moskvy: nehrozili vystúpením z Varšavského paktu.

Napriek tomu otrasy tieto vývoja bolo cítiť po celej východnej Európe. Pohoršení boli konzervatívni vodcovia, napríklad východonemecký Walter Ulbricht. Nemenej znepokojení boli konzervatívci v Kremli. Zdálo sa, že všetci títo vodcovia veria, ba sa boja, že ak tieto reformy uspejú v Československu, rovnaké požiadavky sa rýchlo rozšíria do Sovietskeho zväzu a ostatných komunistických krajín.

Vedel som, keby sa malo čokoľ'vek stat' v Československu, že by to prekazilo, alebo aspon na určitú dobu oddialilo možnosť začať s rozhovormi o strategických zbraňach. 19. augusta 1968 však vyslanec Dobrynin navštívil ministra Ruska a informoval ho, že sovietski vodcovia prijali dlhodobý americký návrh na rozhovory o mierovom využití atómovej energie.

Ten istý večer Sovietsi prišli s posolstvom, aby sa čo najskôr oznámilo toto: Dosiahla sa dohoda podl'a ktorej prezident Spojených štátov Lyndon B. Johnson navštíví Sovietsky zväz v prvých desiatich dňoch októbra 1968, aby si vymenil názory s vládnymi činiteľmi Sovietskeho zväzu v otázkach vzájomného záujmu."

"Rokovali sme o sovietskom posolstve. Rozhodli sme sa návrh prijať a chystali sme sa ho verejne oznámiť ráno 21. augusta. Tlačová kancelária Bieleho domu pripravila oznámenie pre tlač o mojom plánovanom zájazde do Sovietskeho zväzu."

Prezident Johnson pokračuje v svojich Pamätiach: "Ako sa ukázalo, nami pripravené vyhlásenie sa nikdy nedostalo do rúk novinárov. Vyslanec Dobrynin totiž dostal zprávu z najvyšších miest svojej vlády, s príkazom odovzdať ju priamo prezidentovi. Vyslanec bol zjavne veľmi nervózny. Snažil som sa ho ukl'udniť pripomienkou na stretnutia s Kosyginom v Glassboro. Hovorili sme ešte pár minút, na čo tvár vyslanca znova zväžnela. Vyhlásil: Teraz, pane Prezidente, mám s úrne inštrukcie svojej vlády, aby som Vás oboznámil s vážnou vecou. Ja to prečítam:

"Vláda Sovietskeho zväzu považuje za potrebné informovať osobne prezidenta Johnsona o tejto veci: V súvislosti s ďalším zhoršením situácie, vyvolanej sprisaháním vonkajších a vnútorných síl agresie proti jestvujúcemu sociálnemu zriadeniu, v Československu a proti štátnosti, zaručenej ústavou tejto krajiny, vláda Československej socialistickej republiky sa obrátila na spojenecké krajiny, medzi nimi na Sovietsky zväz, so žiadosťou o priamu pomoc, rátajúcu v to pomoc ozbrojenými silami.

Sovietska vláda vychádza zo skutočnosti, že tieto udalosti nepoškodia sovietsko-americké vzťahy, ktorých rozvoju sovietska vláda prikladá, tak ako v minulosti, veľký význam."

Prezident Johnson uzaviera: "Neskoršie ten istý večer som opäť sedel za vládnym stolom, s viceprezidentom, s Deanom Ruskom, s Clarkom Cliffordom, s riaditeľom CIA Helmsom, s generálom Wheelerom a inými činiteľmi, aby sme podrobne vyhodnotili tento posledný vývoj. Dospel som k záveru, že sme pre situáciu Československa nemohli nič bezprostredne podniknúť, ale dal som inštrukcie Ruskovi, aby ešte ten istý večer vyhl'adal Dobrynina a oznámil mu, že neučiníme nijaké vyhlásenie o mojej návšteve Sovietskeho zväzu, ani o technických atomických rozhovoroch."

Takto bývalý prezident Spojených štátov popísal udalosti okolo sovietskej invázie Československa.

NAŠE SNAHY 1/1972

O O O O O O

ZLO, KTERÉ JSME SPÁCHALI, NÁM BŮH MOŽNÁ ODPUSTÍ. ZCELA URČITĚ NÁM VŠAK NEODPUSTÍ DOBRO, KTERÉ JSME MOHLI VYKONAT - ALE NEVYKONALI.

K.H.Waggenerl v povídce "Mein Stock"

MUČEDNICKÁ CÍRKEV.

Nikdy nemůže být učiněno dost v ohalování praktik komunistické zvěle a útlaku. Zejména útlaku víry, náboženství a církví v zemích komunisty ovládaných. Je proto třeba uvítat a podpořit úsilí každé instituce a každého jednotlivce, kteří se tohoto obtížného a tolik potřebného úkolu ujímají.

Pastor Richard Wurmbrand, rumunský uprchlík, 15 let žalářovaný, má v tomto směru co říci a dělá to dobře. Ve svém cyklu přednášek, jež právě proběhly ve Švýcarsku a konají se nyní v Německu, odhaluje na autentickém, většinou ze sovětského tisku přejatém materiálu, hrůzu a útrapy těch, kteří se dostali do přímého konfliktu se sovětským režimem pro své náboženské přesvědčení. Zpravidla končí tyto konflikty pro "delikventa" dlouholetým vězením-/podle Wurmbeanda se nachází v sovětských vězeních a pracovních táborech více než 1 milion osob/- a odnětím dětí z rodin "ohrožených" náboženskou výchovou a jejich přemístěním do péče státu.

Wurmbrand je vzdělaný člověk a zkušený kazatel a umí své argumenty podepřít jak odkazy na Bibli, tak filosoficky. Vidí též situaci dnešní ujařmené církve ve správném úhlu a přirovnává pronásledování křesťanů v dnešním Rusku k onomu, jež se odehrávalo v prvních stoletích našeho letopočtu ve starém Římě. A právě toto srovnání přináší do líčení dnešní tragedie-komunistické vůbec a Sovětské zvlášť-světlo nové naděje. Že totiž jenom to, co je pravé, nepředstírané a skutečně prožité může odolat a přetrvat a že dnešní trpitelé a mučedníci se bezpochyby stanou příkladem pro probouzející se a hledající novou generaci.

Psychologicky je to asi nejlepší způsob jak zatrást svědomím věřících západního světa a přinutit je k přemýšlení! Pro ty ovšem, jež udělali s komunismem své osobní zkušenosti, ve Wurmbrandově konceptu leccos chybí. Zejména systematický přehled všech-nikoliv tedy jen těch nejkřiklavějších forem proticírkevního a protináboženského útlaku, jejich souvislost s materialistickým světovým názorem a jejich vrcholení v podmínkách totalitní diktatury. Dále poukaz na plánovitě snažení komunistů rozleptat náboženské vědomí obyvatel svobodného světa, k němuž se mnohdy přidávají i mnozí nekomunisté, a jeho logickou návaznost na řádění po převzetí moci. Jistě by nevalil ani krátký, sociologicky fundovaný pohled na vrstvy, z nichž se ponejvíce rekrutují jak oběti této persekuce, tak jejich pronásledovatelé.

Ale i tak plní přednášky P. Wurmbranda důležité poslání. Dokazuje to živá a velice početná účast, i pokusy těch, kteří se cítí potrefeni a přicházejí shromáždění rušit. V Zurichu na příklad horda asi 60-70 výrostků, odporných jak zjevem, tak chováním a očividně dirigovaná individuem v červené blůze, vyřvávala několik hesel a rozvinula dva rudé transparenty. Ironie, kterou jistě nepostřehli byla v tom, že jeden byl zdoben hvězdami se spřem a kladivem a druhý hákovými kříži. Ten první měl nadchnout přítomné pro komunismus, druhý označit přednášejícího za fašistu. Wurmbrand je však rodem žid, jehož rodinu nacisté z větší části vyvraždili. To však na mladé "revolucionáře" neučinilo žádný dojem. Na opakované vybídnutí, aby se někdo z nich dostavil k mikrofону a promluvil-řvali jen dál. Zřejmě nic jiného neumí.

HROZÍ DEGRADACE VZDĚLÁNÍ ?

Za měřítko vyspělosti státu byly postupně považovány nejrozličnější ukazatele. V našem století to byla na př. výroba oceli, úroveň dopravy, spotřeba papíru a mýdla, produkce energie. V poslední době převládá názor, že je to zejména počet a úroveň vysokoškolsky vzdělaných odborníků, jež rozhodují o tom, na kterém stupni žebříčku se která země ocitne a zejména jakou tendenci bude mít do budoucna. Prakticky se toto pojetí odrazilo ve snaze zajistit si "mozky všemi způsoby"-počínaje cílevědomým výběrem, a podporou vzdělání a konče kupováním a někdy i méně dobrovolným získáváním špičkových specialistů.

Vzdělání ostatně a navíc-viděno se strany jednotlivce- bylo a je považováno též za nejspolehlivější existenční zajištění.

Že však ani tato věc není bez problémů ukazují na příklad poměry v odvětvích podléhajících rychlým technologickým změnám. Jednostanné, úzce specialisované zaměření nese sebou logicky menší schopnost adaptace na jiný obor. Na jiný aspekt upozorňují nabídky firem, jež sice hledají vysokoškolsky vzdělané pracovníky, ale za účelem dalšího vlastního zapracování. Často se hledá akademik-lhostejně jakého zaměření-jen jako nositel jakéhosi predikátu, který má zdobit budoucího šéfa oddělení či obchodního zástupce a dodat tím více lesku i chlebovárci. V lepších případech lze považovat vysokoškolské studium za jakýsi úspěšně absolovaný psychotechnický test, svědčící o schopnosti dalšího rozvoje-ale nic víc.

Sou to znepokojivé zjevy, svědčící o devalvaci, jak vzdělání samého, tak jeho společenské prestiže.

Neodbytně se tu ovšem vtírá myšlenka: Od akademiků se očekává, že budou určovat běh příštích věcí, že budou rozhodovat o tom kam půjde světový vývoj. Není logické předpokládat, že využijí svého daru vidění m.j. též k tomu, aby upravili své vlastní postavení? Na příklad tím, že z vlastního rozhodnutí a třeba za cenu určité oběti opustí úzkou specializaci a pro potřeby veřejné činnosti rozšíří svůj obzor směrem k universálnějšímu vědění? Jistěže na příklad stavební firma nebude od svého zaměstnance vyžadovat znalosti filosofie-proč také-ale inženýr, který neumí víc než vypočítat profil vozovky, nezaslouží než aby se s ním jednalo jen jako s kvalifikovaným sice ale přece jen jako s řemeslníkem. Lze namítnout, že je to proti duchu doby a vývoje a že v dnešním světě se dá něco dokázat jedině v úzkém oboru. Nezapomínejme však, že to byla v základě právě úzkost specializace a úzkost zájmů, které postavily svět před problémy jako přezbrojení, nedostatek potravy, vody, čistého vzduchu, ohrožení životního prostředí. Proto je nejen v obecném ale zejména v zájmu akademiků samých, usilovat o trochu více universálního vědění. Jen tak mohou splnit svou společenskou úlohu a jen tak si mohou udržet, případně znovu získat respekt, jež jim až dosud vždy právem náležel.

W.BRANIT - E.BENEŠ ? !

Celá západoněmecká politika je už po měsíce ovládána jediným tématem-t.zv.východními smlouvami.Nikdo se dnes neodvážá předpovídat,jaký osud je- a s nimi i vládu,která je připravila-potká a nemůžeme se o to pokoušet ani my. Zamysleme se však nad jednou historickou paralelou.

President Beneš byl stejně jako W.Brandt přesvědčený demokrat,odpůrce fašismu a zastánce-mluveno dnešním politickým žargonem-mírového soužití a spolupráce. Stejně jak Willy Brandt se domníval,že je záhodné a možné tyto principy uplatňovat i v případě Sovětského Svazu. Časem se tato koncepce změnila přímo v posedlost.V případě Dr.Beneše tomu tak bylo v r.1943,kdy navzdory mnoha varováním a téměř za zády londýnské exilové vlády dal připravit a nakonec v prosinci uzavřel v Moskvě známý dokument o přátelství a poválečné spolupráci.Že se mu věci vymkly z rukou do- svědčuje skutečnost,že smlouvu ihned-proti původnímu do- jednání-vedl v platnost nečekaje na ratifikaci parlamen- tem a že platnost smlouvy prodloužil na 20 let. Tyto změny měl na svědomí-jak se později ukázalo- Fierlinger,který Beneše prostě postavil před hotovou věc.

Podepsání smlouvy ovšem doprovázely nezbytné ceremonie a přípitky a Stalin šel ve svém uspokojení až tak daleko, že varoval!/Dr.Beneše před Gottwaldem a jeho kumpány. Beneš se rád chlubil přízní Sovětských špiček a dokonce je doporučoval západním spojencům,zejména T.D.Rooseweltovi, jako důvěryhodné a loyální partnery. Jeho nekritický a sub- jektivní postoj se stal osudný nejen jemu osobně,nýbrž celé republice a není přehnané tvrdit,že i celému pováleč- nému evropskému vývoji.Roosewelt se-silně ovlivněn Benešovými nadšnými referencemi-snadno rozhodl o rozdělení sfér vlivu, které přivedlo celou řadu středo a východoevropských států do sovětského područí.ČSR sama se necelé tři roky po skon- čení války stala obětí puče,řízeného Moskvou a Beneš zemřel zakrátko na to,fysicky a duševně zlomen, v pocitu nejhlub- šího zklamání a neodčinitelné viny.

Ani W.Brandt nedbá varování a nechce vědět,že smlouva,byť sebeslavnostněji podepsaná Sověty zavazuje tyto jen tak dlouho,pokud se jim to hodí.Chtěl by uzavřením východních smluv vykompenzovat ostatní neúspěchy svého kabinetu a ned- bá na to,že tím jen otevře více prostor sovětské expansi. Je neštěstím politika,jstliže ztratí soudnost,podlehne rád- cům v jejichž výběru neměl příliš šťastnou ruku. Zdá se,že jenom oposice,která je mu dnes tak nepohodlná. ho může zachránit před zklamáním nad zhroucením jeho koncepce a před tím,že jeho jméno,stejně jako jméno Dr.Beneše,bude těmi,jimž uvěřil a s nimiž se chtěl dohodnout vymazáno a zapomenuto.

Andr.

0 0 0 0 0 0